

Дмитро Ващук, Олександр Юга
Київ, Кам'янець-Подільський

**Дрогобицький краєзнавчий збірник / Ред. кол.
Л. Тимошенко (голов. ред.), Л. Винар, Л. Войтович,
Г. Гмітерек та ін. – Вип. XVII–XVIII. – Дрогобич: Коло,
2014. – 642 с.**

Одразу хочемо зауважити, що при першому знайомстві зі збірником у очі впадає його великий обсяг – 642 сторінки. Це дає підстави говорити про неабияку популярність видання серед дослідників регіональної та загальнонаціональної проблематики. Крім цього, наукова вагомість збірника посилюється участю у ньому фахівців ряду наукових інституцій, зокрема: Дрогобицького осередку Українського історичного товариства імені М. Грушевського, Дрогобицької філії Інституту Центрально-Східної Європи, Дрогобицького осередку Наукового товариства імені Шевченка та Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

З поданої на початку збірника короткої анотації читачу одразу стає зрозуміло, що представлені у ньому матеріали стосуються не лише різних проблем історії України, але й охоплюють ряд питань історичного краєзнавства, археології, джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін, тобто розраховані на досить широкий спектр наукових уподобань та інтересів.

Розпочинають збірник дві публікації, присвячені науковій діяльності доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії Центральної та Східної Європи Львівського національного університету імені Івана Франка Михайла Кріля (до 60-тирічного ювілею вченого). У них розкриваються основні віхи життя й напрямки наукових зацікавлень дослідника, які стосуються не лише історії власного народу, але й історії й культури інших слов'янських народів та їх взаємовідносин з українцями. Особливу цінність складає подана бібліографія праць М. Кріля, яка буде корисною для усіх, хто займається дослідженням українсько-чеських, українсько-словацьких та українсько-хорватських відносин. Відзначається також, що важливе місце в науковій творчості М. Кріля займає ідея слов'янської взаємності та її ролі в націотворчих процесах народів Центрально-Східної Європи.

Подальший матеріал збірника структурно поділяється на три блоки: статті з різних наукових проблем; документи і матеріали; огляди, рецензії й дискусії. Найчисельнішим з них за кількістю публікацій є перший блок

(30 статей). Водночас, якщо структурувати їх за різними дослідницькими напрямками в контексті хронології вітчизняної історії, то вміщені матеріали охоплюють період від часів Київської Русі і до другої половини ХХ ст. За своїм характером представлені матеріали групуються наступним чином:

- політична історія України та її регіонів;
- соціально-економічні аспекти розвитку українських земель, зокрема питання шляхетського землеволодіння, різних промислів у сільській місцевості на Дрогобиччині, економічного потенціалу євреїв у Галичині;
- суспільно-релігійна проблематика: участь церковних братств у Берестейському соборі 1594 р., внутрішня організація та склад учасників регіональних соборів духовенства, культурно-просвітницька діяльність монастирів та ін.;
- питання ролі особи в різних сферах життєдіяльності українського суспільства;
- археологічні дослідження;
- генеалогічні дослідження: шлюбні аспекти міждинастичних зв'язків, проблема зміни особових імен та прізвищ (мотиви та механізм);
- сфрагістичні дослідження: печатки Старосамбірського деканату Перемишльської єпархії кінця ХVІІІ – початку ХХ ст.;
- архівна справа – питання регулювання діяльності архівів у сфері доступу до архівних приміщень, користування архівними документами, посадові обов'язки архівних працівників.

Велику наукову цінність становлять опубліковані в збірнику документи і матеріали: частина фіскального реєстру Перемишльської і Сяноцької землі початку ХVІ ст. (С. 445–449); два документи з архіву львівського церковного братства Богоявлення Господнього (С. 464–466); документи до історії церкви та братства Св. Юрія в Дрогобичі (С. 471–475); протокол генеральної візитації Львівської єпархії від 1740 р. (С. 479–481); протокол візитації Топільницького Святотроїцького василіанського монастиря від 1764 р. (С. 489–494); каталог печаток Старосамбірського деканату Перемишльської єпархії кінця ХVІІІ – початку ХХ ст. (С. 499–510) – подано їх короткий опис, кількість, хронологію, зображення та легенду; інструкція для Крайових архівів гродських і земських актів у Львові та Кракові від 1878 р. (С. 516–524); документи з історії культурно-просвітницької та фінансово-господарської діяльності пластового курія у Самборі (С. 532–565).

Вкрай важливим є те, що після викладу власне тексту кожного з наведених вище документів упорядниками подається важлива інформація про місцезнаходження оригіналу та характеризується інформативний потенціал пам'яток.

Якісно посилюють збірник вміщені в ньому огляди та рецензії, які знайомлять читача як з вітчизняними, так і зарубіжними працями. Зокрема, охарактеризовано дослідження, які стосуються актів Холмського сеймику за період 1572 – 1668 рр., висвітлення української історії польським дослідником Ф. Равітою-Гавронським, огляду найновішої літератури з історії Київської православної і унійної митрополій ранньомодерної доби, історико-краєзнавчого нариса-путівника з історії с. Добрівляни на Дрогобиччині та досить критичної рецензії на дослідження історії містечка Нижанковичі Старосамбірського району Львівської області.

Завершують збірник відомості про авторів публікацій.

Отже, аналіз «Дрогобицького краєзнавчого збірника» (Випуск XVII – XVIII) засвідчує наукову значущість вміщених у ньому матеріалів та необхідність формування й публікацій наступних випусків, адже подібного роду видання є надзвичайно важливими складниками, які підтримують життєздатність вітчизняної історичної науки.